

Zgodnja DANICA.

Katolišk cerkven list.

Danica ishaja vsak petek na celi poli, in veljá po pošti za celo leto 4 gld. 60 kr., za pol leta 2 gld. 40 kr., za četertleta 1 gld. 30 kr. V tiskarnici sprejemana na leto 4 gold., za pol leta 2 gold., za četert leta 1 gold.; ako zadene na ta dan praznik, izide Danica dan poprej.

Tečaj XXVI.

V Ljubljani 4. mal. serp. 1873.

List 27.

XVI. Križ — svarilo proti nečistosti.

„Nečistnike in prešestnike bode sodil Bog.“ Hebr. 13, 4.

Vsak je skušan, kadar je od svojega poželenja skušan in vabljen. Potlej ko poželenje spočne, rodi greh; greh pa, ko je storjen, rodi smert. Tako piše sv. apostelj Jakob (1, 14. 15). Jako pa bi se motil človek misleč, da sv. Jakob s tim graja in zametuje vse človeške poželenja, češ, da so človeku skušnjave k hudemu, mati greha in smerti. Le satan ima same hude poželenja, angelj pa same dobre. Človek pa ima dobre in hude. Kakor so dobre in blage poželenja vir vsakoránih lepih, blagih in bogoljubnih djanj, tako nasprot hude, nezmerne strasti človeka, koliko hudega so storile že na svetu, v koliko zanikarnost in razuzdanost ga že zapeljale, kdo bi mogel to popisati? Ali čem kaj omeniti o hudih strasti razberzdanosti in zdivjanosti? O na tisuče zgledov nam daje sv. pismo, posvetna zgodovina in lastna skušnja, kaj so ljudje vse počeli, terpeli in žertovali, da bi vstregli divji svoji telesni strasti. Nobena sramota ni tako velika, nobena hudobija tako grozna, nobena zanikarnost tako nizkotna, noben trud tako ogromen, nobena skerb tako strašna, nobena reč tako sveta in čudovita, ktere ne bi človek žertoval svoji razuzdani strasti; — svojo čast, dušo, vest, premoženje, narod, cerkev in vero svojo, vse vse da — kakor obnoreli — maliku svojih zdivjanih strast in poželenj.

Nauk svetega križa pa veleva krotiti vse take poželenja, ter devati v službo razuma ali duha in zapovedi Božje; vzlasti nas svari pred nesrečno in pregrozno strastjo, ki se mesena nasladnost, razkošnost ali sploh nečistost imenuje.

Da je nečistost velik greh, in sicer greh proti zapovedi Božji, proti nravi, proti redu in blagru človeškemu, greh proti duši in njenemu zveličanju, o tem nas prepričuje sv. pismo starega in novega zakona in duh vsega učenja kerščanskega. — Med vsemi nagoni, kar jih je Bog dal človeku, živi stvari ali živali, je naj bolj občni, kerпки in silni spolni ali roditeljni. Da ta sam na sebi ni greh, spozna lahko vsak že iz tega, ker je pristvarjen človeku ter živali. Brezumna žival brezumno, toda naravno nasleduje ta nagon; človeku pa je Bog rekel v VI. zapovedi: „Ne prešestvaj!“ — ter je tudi to poželenje obmejil s svojo zapovedjo.

Da človek v tem oziru doseže svoj namen, vstanovil mu je Bog stan zakonski. (I. Tim. 4, 1—4). In volja Božja je, da ljudje v stanu zakonskem živijo spodobno in pošteno; volja Božja je, da možje do smerti ohranijo svojo zakonsko zvestobo in ljubezen, ter da je

ne oskrunijo z nobenim djanjem, z nobenim poželenjem. „Kdor ženo pogleda, da je poželi, je že prešestoval z njo v svojem sercu,“ pravi Kristus (Mat. 5, 28). Mimo zakonskega stanu je katerokoli izverševanje tega poželenja pregrešno, nečisto, zoper zapoved Božjo. Človek v tem ne more in ne sme ravnati kakor živina ali zverina. Človek in njegovi otroci potrebujejo roditeljev, kateri so jim redniki in vzgojevatelji, kateri stanovitno in ljubeznjivo skerbijo, da postanejo otroci to, kar je njihov namen. Nesrečna, trikrat nesrečna je deca, ktera brez zakonstva porojena raste brez pravih staršev. In koliko groznih pregreh se je na tej poti že zgodilo; tū se vzlasti spolnuje, kar piše sv. Jakob: „Poželenje, kadar spočne, rodi greh, greh pa rodi smert!“

Nečistvo je greh, in sicer tako grozen greh proti vsej nravni vredbi človeštva, da bi to, ako bi nečistovanje bilo svobodno na svetu, v kratkem se vse pokvarilo in ugonobilo. Otroci bi ne poznali roditeljev, roditelji ali starši ne otrok; brat ne bi poznal brata, sestra ne sestre; prijateljska zvez, ktera se sklepa po rodovinah in družinah, bi se raztergala, in človeštvo bi postalo kerdelo nerodnih in divjih zveri.

Duh učenja svetega križa je duh reda in nrave, čistosti in strahu Božjega. Toraj piše sv. Pavel: „To je volja Božja, vaše posvečenje, da se zderžite nečistovanja, da vsak vé svoje telo ohraniti v svetosti in časti, ne po gnanji poželenja, kakor neverniki, kateri Boga ne poznajo.“ (I. Tesal. 4, 3—6). In v listu do Efežanov opominja, naj se nečistost med njimi še nikar ne imenuje, ali nesramnost, ali nespametne ali gerde besede, kar se ne spodobi (6, 3. 4); in v listu do Hebrejev (13, 4), da častitljiv bodi zakon v vseh rečeh, in zakonska postelja bodi neomadežana, zakaj nečistnike in prešestnike bode sodil Bog. Na več krajih pa uči, da nečistniki nimajo deleža v kraljestvu Kristusovem, ter da nobeden ne pojde v nebeško kraljestvo. (Efež. 5, 5; I. Kor. 6, 9—12; I. Tesal.) —

Nauk svetega križa je prinesel na svet in vsadil med človeštvo angeljsko čednost svete čistosti, vednega devištva, ktero ima svoje junake in svoje junakinje, ki so doveršili na svetu mnogotere čuda in jih še vedno doveršujejo.

Deviška čistost ima tako nekaj slavnega v sebi, da ji naj bolj zanikarni ljudje ne morejo odtegniti svojega spoštovanja. Poganski narodi so se opoganili z raznimi nesramnostmi; nesramno in nečisto so častili celó svoje malike; vendar so stermé častili tudi deviško čistost. — Pred nečistnico takole svari sveto pismo: „Njene noge gredó v smert, in njene stopinje peljejo v pekel, ter ne hodi po potu življenja. Deleč od nje si naredi pot, in ne bližaj se durim njene hiše; ne dajaj

ptujim svoje časti, in grozovitemu svojih let; da se kje ptuji ne bodo nasitovali s tvojim premoženjem, in da tvoj trud ne pride v ptujo hišo; da ne boš poslednjič, ko boš oslabil svoje meso in svoj život, zdihoval rekoč: Zakaj sem sovražil krotitev, in se ni vdalo moje serce svarjenju? Zakaj nisem poslušal glasu svojih podučevalcev, in nagnil svojega ušesa učenikom“ (Pregovor 5, 5-14). — Zastonj bi pozneje tako vzdihoval, in Jezus Kristus z večnim ognjem proti vsem nečistnikom.

Nekega puščavnika je zelo mikalo telesno poželenje. In pravi sam k sebi: „Naj prej poskusim, ali bom sterpel ogenj peklenski; in tedaj pomoli perst nad gorečo svečo. Bolečina koj zaduši nečisto poželenje, in on pravi: „Tako kaj malega ne morem preterpeti, kako bi mogel večni ogenj, za kratko telesno radost?“ — Sv. Avguštín piše: „Kratko je, kar veseli, večno pa, kar terpini nečistnika“.

Sv. Jeronima so prašali, kaj ga je pripravilo k temu, da se tako ojstro pokori. „Dve besedi križanega Jezusa, pravi, in sicer: Ite — idite, in Venite — pridite“. Te dve besedi ste me pripravile k temu. „Idite ali poberite se od mene prekleti v večni ogenj“, te besede me nagibajo, da se varujem greha; „Pridite izvoljeni mojega Očeta in posedite kraljestvo pripravljeno vam od začetka sveta“, te pa me nagibajo, da delam dobro.

Med kristjani so nekteri pravi junaki bili v deviški čistosti. Tomažu Akvinskemu so poslali nalašč zanikarno osebo, da bi ga zapeljala k nečistosti; ali svetnik popade živ ogorek, in prežene hudobnico od sebe. — Sv. Benedikt se je v nečistih skušnjavah pokoril med ternjem. — Sv. Dominik se je vlegel na žerjavico ali na živo oglje, ter klical osebi zapeljivki, naj stori enako. — V Braziliji je l. 1588 kristjana postala mlada deklica, in iz ljubezni do Boga obljubila vedno devištvo. Čez nekaj časa potem pride v sužnost k nekemu kristjanu, kateri pa razun imena ni imel nič kerščanskega na sebi, in je živel prav pogansko. Le-tá hoče nekaj devico zapeljati v nečistost. Deklica koj čuti nevarnost svojo, vzame v roke sveti križ, ki ga je navadno nosila seboj, ter ga derži pred skušnjavca in pravi: „Kako bi se derznil ti kot kristjan oskruniti obraz križanega Jezusa Kristusa, kateri te bo sodil kedaj?“ Te junaške besede tako presunejo skušnjavca, da ga sramota spreleti in da se poboljša.

Križ častiti pa nečistosti služiti, to se nikakor ne vjema. Mislimo si le znamenje svetega križa. Da nam bode znamenje svetega križa v prid, se mora narediti pobožno in spodobno; k temu pa je potrebna čista roka, s katero se znamnjamo. Kako bi dopasti moglo Bogu sveto znamnje, kadar bi delati hotla ga roka oskrunjena z nečistostjo? Potem se zahteva ponižno, pravično in čedno čelo, zahtevajo se čiste usta; kolika nečast pa se stori svetemu križu na čelu, pod katerim se duhtajo nečedne misli, na ustih, ktere izrekujejo nesramne besede! Tako se zahtevajo tudi bogaboječe persi; koliko oskrunjenje svetemu križu na persih, iz katerih prihajajo vsakoršne nečiste hude želje. — Da se prav naredi znamnje svetega križa, potrebna je resnična pobožnost in bogaboječnost. — Živo, prav živo misli pri skušnjavah v nečistost na peklenski ogenj, opominja sv. Izidor, in ta misel na ogenj peklenski naj pogasi tvoj sedanjí nečisti ogenj, in strah pred bodočo kaznijo naj potlači skušnjavo tvojo, kolikorkrat se zaznamnjaš s svetim križem. V čas skušnjave se prekrižaj, pa beži. Beg iz strahu Božjega je v tacih nevarnostih naj boljši orožje. Nasleduj v tem čistega mladenča Egiptovskega Jožeta, ktereга je nečista Putifarka hotla zapeljati (I.

Mojz. 28, 6—20). Res je v serditosti svoji maščevala se nad nedolžnim Jožefom, ali ravno to maščevanje mu je bilo v srečo. Tako bode tudi nam vsako ~~ganjanje~~ ganjanje zavoljo Kristusa, zavoljo čistosti in pobožnosti v prid in blagor. „Boga je treba bolj slušati kot ljudi“, — in Bog svojih zvestih nikdar nikoli ne zapusti.

Dopisi

med rimskim in cesarsko-francoskim dvorom pod Napoleonom I. l. 1808.

2. Kardinal državni tajnik Doria-Panfili piše francoskemu generalu Miollis-u.

Zvedili so Njih Svetost, da so (Francozi) zaperli nektere njih vojaških častnikov, pa nasvetovali, da naj se odpeljejo v Mantovo ali pa v drugo terdnjavo italijanskih kraljestev, ker nočejo dalje služiti, zato ko so zvedili, da so papeške kerdela zoper voljo njihovega vladarja francoskim pritaknili.

To naznanilo je neizrečeno užalilo serce svetega Očeta, in zapovedali so podpisanemu, da naj se zdajci prav živo pritoži zoper to samosilno naredbo. Sv. Očetu se skor neverjetno zdi, da po tolikih krivicah se še tako daleč séga, tiste celo kaznovati, katerim se studi skazovati se za nezveste podložnike, in kateri išejo ohraniti poštenje, edino cene vredno in stanovitno bogastvo. (K temu je pridjana od pisatelja opomba: „Po tem, kar smo med tim z očmi vidili, pač nič tacega ni več neverjetnega. Sej svoji stari vladarski rodovini v sili in smerti zvesti Napolitanci in Španjolci so tudi „puntarji“ imenovani!“ — Vidi se, da takrat so prekucuhi, tolovaji in liberaluhi ravno tako sleparili, belo za černo in černo za belo razpivali, kakor dandanašnji tisti, ki so vero zbrisali in si kakoršnega si bodi malika namesto Boga na altar postavili.)

Njih Svetost bi si tako naredbo zamogli razlagati le s tim, da se prekucnejo vse tiste načela, ktere morajo lastne biti vsakemu človeku, in katerih moč Vaša prevzvišenost sama čisto gotovo čuti v svojem sercu.

Sv. Oče so prepričani, da Njegovo ces. in kralj. veličanstvo to dogodbo meri z ravno tistega ozira in tisti, ki hodijo po potu zvestobe in poštenja, morajo veliko več njegove dopadljivosti, kakor njegove graje si svesti biti. Njih Svetost, bolj občutljivi za družih kakor pa za svoje lastne britkosti, ktere jih še toliko huje bolé, ako zadevajo Njih podložne kakor grenko plačilo za stanovitno njih zvestobo, se toraj ne le glasno pritožujejo zoper nasvetovano prepeljevanje teh častnikov, ampak tudi zoper njih zapor, in pričakujejo, da Vaša prevzvišenost ne bode dopustila naredbe, ktero morajo zavreči vsi, posebno pa čutila Vašega lastnega serca...

V Kvirinalu, 13. sušca 1808.

3. Okrožnica kardinala državnega tajnika Doria-Panfili-a v imenu Nj. Svetosti do pregnanih kardinalov.

Njih Svetost naš Gospod so državnemu tajniku kardinalu Doria-Panfili-u naročili, Vaši nadvzvišenosti naznaniti, da od francoskega vojaškega poveljstva tolikim udom svetega kolegija dano povelje, da naj Rim v treh dnevih zapusté, je Njih serce z nar grenkejši žalostjo napolnilo.

Ker Njih Svetost jasno previdijo, da ta naredba premoči in silovitosti na to meri, da se razdere duhovsko gospostvo cerkve Božje, ker njenemu poglavarju toliko za vlado duhovnih zadév potrebnih cerkvenih udov odtergujejo, med kterimi so celo tudi Njih namestnik (vikar) Njih prvi minister, in pa nekaj

z duhovnim pastirstvom svojih duhovnij pečajočih se pastirjev; toraj njih odhoda nikakor ne morejo dopustiti, in prepovejo veliko več po moči prisežene pokoršine vsakemu taistih, da ne sme Rima zapustiti, razun ako bi bili z resničnim nasilstvom k temu prisiljeni. Njih Svetost previdijo, da oborožena sila, kadar bode Vašo nadzvzišenost nespodobno odtergala iz naročja papeštva, Vas bode v kaki oddaljavi od Rima zopet zapustila; toraj je volja Njih Svetosti, da ne potujete dalje, ako Vas sila ne spremlja do Vašega odmenjenega kraja, da se ne bo moglo misliti, Vaša oddaljava od Cerkevne poglavarja je radovoljna, ter bo znano, da le prederzna silovitost Vas je odtergala.

Znana čednost vsih pregnanih udov poživlja užajeno serce sv. Očeta in poterjuje Jih v zanesljivosti, da sleherni bode... to novo preganjanje poterpežljivo prenašal, in da pri tem nevrednem pozoru, ki se svetu razodeva, bode kardinalski zbor pred svetom v svoji časti več pridobil, kakor zgubil.

Iz Kvirinala, 23. sušca 1808.

Pregnani kardinali so: Jož. Doria-Panfili, državni tajnik, nadblagajnik itd.; Ant. Doria; Braschi, tajnik za brevi-a; Dugnani, škof v Sabini; Litta, nadzornik pri učilnih napravah; Scotti; Galeppi, opat v Subjaku; Crivelli, iz peterih udov novega odbora za prótne opravila; Roverella, protodotár; della Somaglia, vikar.

Berž ko so bili imenovani kardinali 26. sušca iz Rima odpeljani, še tisti dan so bile njih opravila z naslednjimi kardinali začasno nadomestene: Gabrielli, državni tajnik; Antonelli, tajnik za brevi-a; Mattei, protonotár; Vincenti, nadblagajnik; Albani za prošnje; Despuig, vikar.

Vera in država.

Važnost vere v državi so spoznali narodi vseh časov in krajev, a ne samo narodi, temveč še njihovi voditelji, kralji in drugi mogočniki. Ti so čuli nad vero, da se je ohranila pri narodih in jih podpirala v njihovem vladanju, dobro vedé, da brez vere ni pokoršine, zvestobe in družih lastnosti, dobremu državljanu neogibno potrebnih, in da samo strah pred kaznijo ne zadostuje državljanu. Sklenili so tedaj celo pogani že vero in državo tako tesno skupaj, da kdor se je pregrešil zoper vero s tem, da jo je sam zenemarjal in jo zatiral pri ljudstvu, je postal tudi državi sovražnik in propadel ojstrim njenim postavam, ker je spodkopaval njeno naj boljjo podlago. Priča temu so celo tudi filozofi gerški. Preganjali so jih iz domovine, ali pa še s smertjo kaznovali, kakor Sokrata, ki se je pregrešil zoper državo, ker se ni strinjal z njenimi bogovi in toraj moral s strupom napolnjeno kupo v ječi izprazniti in tako končati. Zakaj tako? Soderžavljeni so spoznali veliko korist vere v državi in niso pustili, da bi se vrinila brezvera med nje, če tudi njih vera ni bila prava.

Taka edinost je državam bila velika podpora; lepo so se razcvitale in bile so mogočne, dokler so bili državljeni verni po svoje, če tudi so njih vere bile napačne in lažnjive. — Komu ni znano mogočno mesto Rim ob tiberskih bregovih? Zapovedalo je vsemu takrat znanemu svetu, dokler je imelo veri vdane državljanke. Ko je pa vera jela pešati ali bolj prav govoriti, ko je malikovavstvo samo sebe vjedalo, in je z neštevilnimi razuzdanostmi ljudstva spačilo, je začela pešati tudi posvetna moč Rimljanov, zginilo je rimljanstvo iz posvetnega pozora. — Še samo v sebi truhlo mohamedanstvo je bilo viditi nepremagljivo, dokler ga je navdajala tista gorečnost za vero in Muhameda, ki jim

je velela širiti svojo vero z mečem po svetu; prisvojili so si velike dele Azije, Afrike in Evrope ter so bili groza in strah vsem narodom, s kterimi so prišli v dotiko. Pešati pa je začela ona gorečnost in z njo tudi država, dokler ni popolnoma opešala in vsa nekdanja njih mogočnost se zgubila.

Te in take vere pa so bile izmišljene, krive, s toliko nespametnostmi v vsakem oziru sklenjene; vendar so dajale neko moč državam, ktere so bile vstanovljene na njih podlagi; kaka terdna podlaga države mora biti tedaj še-le prava sv. vera, ktero je prinesel na svet sam Božji Sin, naš Zveličar, ona, ki zapoveduje pokorščino do vladarjev, pravičnost, poštenost, zvestobo in druge velikanske čednosti, brez kterih nikdo ne more biti dober državljan. Vera podpira tedaj državo s tem, da ji oskerbuje dobre podložnike, kazaje jim pravo pot v življenji in djanji; kako dolžnost ima pa potem država? Ktero drugo, nego da podpira njo, iz ktere izvira nje prava moč? Ali se pa godí vselej tako? Žali Bog, da ne. Država, ki je zrastle in zamore srečna biti le na podlagi vere, z njo v edinosti se ohraniti, v novih časih dostikrat noče več spoznati ne veljave in častiljivosti in ne koristi sv. vere, in potem ni čuda, da je dostojno ne podpira, prav velikrat pa še ovira in zatira, in nji v škodo podpira odpadstvo, razkolstvo in celo nejeverstvo samo. Toda, kolikor bolj se država Cerkvi odteguje, toliko huje slabi in propada. To vidimo prav jasno na Laškem in Španjskem, pa tudi dosti očitno na Avstrijskem; na Francoskem država zopet moč dobiva, odkar se narodovni shod zmiraj bolj očitno k veri nagiba.

Spodjedavci vere in države so ljudje opiške teorije, kteri tajé v človeku Božjo podobo in toraj vso zemljo, bi djali, v nekak zverinjak spreminjajo. Kako more takemu človeku, ki se z naj bolj zaničljivimi živalimi enači, kaj ležeče biti na lepo vredeni državi, na dinastijah in na pravi sreči podložnikov? Kako bi taki cénil, ljubil svojega bližnjega. Kako bi človek tudi prizanašal čednosti in poštenosti bližnjega pri hudih strastih, ako ne vidi v njem nič družega kakor malo strohljivega mesa in kosti? Koliko manj bode skerbel še za le blagor cele države, v kteri ne vidi bitij z višjim namenom, ampak le samo živinčeta nekoliko boljega plemena?

Ker se taki ljudje imajo za živinčeta, zato tudi ni čudo, da tako po živinsko delajo in hočejo vse poziviniti! Menijo, da so učeni, pa s svojo napol-učenostjo, kakor z odbitim rogom, vedno v vero dregajo, da bi jo v nič djali; dregajo v nje, kteri vero oznanujejo, in v one, kteri verujejo! In ker jim je redna država ravno tako zoperna, kakor sv. Cerkev z zvestimi verniki in vedó, da države prekucniti ne morejo, dokler stoji Cerkev z njo v edinosti, zato strašansko delajo, da bi Cerkev s papeštvom in vsim njenim organizmom v nič spravili. Ne rečem, da se vsi zavedó, kaj da delajo; je pa jih gotovo dosti, ki imajo jasno vmerjeno, kam da teži njih rogoviljenje in popolnoma peklenska sovražljivost zoper Cerkev, njene duhovne, redove itd.

Kakor zakletniki delajo sploh zoper Cerkev tudi v pogin države, tako posebej ísejo vse šolstvo na svoj mlin obračati. Spoznavši velik vpliv, ki ga ima šola do mladine, hočejo tudi šola sebi sužnj storiti, jo po svojih načelih „reformirati“, jo od Cerkve odtergati, ako bi bilo moč, ves verski uk iz nje izločiti itd. Trudijo se, da bi se vsa mladina navzela njihovega strupenega duha, kterega ji po kapljicah vlivajo v mlado serce tisti zavedni učeni, kteri so družniki one hudobne zakletve, ali pa ki ji nevedočí služijo. Mlado serce pa je podobno mlademu drevescu, ki ga nagneš, kamor ti

je drago*). Temu njihovemu početu ustavljajo se naj bolj duhovni, ki vedno skerbni za dušni in telesni blagor vseh ljudi, ne morejo in ne smejo terpeti, da se pači mladina namesto da bi se podučevala in poterjevala v sv. veri in sploh v vsaki čednosti. Toraj proč z duhovščino iz šol! Tako kličejo ti brezbožniki, in z žalostjo moramo pripoznati, da ni njihov trud brez vsega vspeha. Po njihovem mnenju ni potreba mladenču učiti se krščanskega nauka, že celo pa ne moliti, v cerkev hoditi itd.; češ, da mu nima to kaj koristiti! Verjamemo, da ne, ako bi bil mladenec samo čok mesa, za kar ga aposteljni nevere imajo. Uči naj se rajši kaj za svet koristnejega, kakor naravoslovja, skakanja in turnanja itd. Res je; čem več koristnega se je naučil mladenec, tem bolje je in njegova vednost in učenost mu ne bo v škodo, če se je prav poslužuje. Pa pomisliti moramo, da je vsa učenost brez vere le publi in prazna in koristiti mu utegne le samo v kratkih urah do njegovega groba.

Ker jim pri tem in enakem njihovem početu naj veče zapreke stavijo duhovni, dobri duhovni pa prihajajo le iz modro vstanovljenih semenšč, v katerih se goji in poživlja cerkveni duh, za to so jim tudi te bodeč tern v peti. Odpraviti jih toraj hočejo na vsaki način, ker potem bi jim bilo lahko tudi bogoslovcem v serce cepiti zanikarnega duha in tako bi postali slabi mašniki, ki bi brezvernih sovražnikov ne opovirali v njihovem početu. Pa posrečilo se jim to še ni in upajmo, da se jim tudi ne bode. — Ti tako govorijo in počenjajo. Kaj pa pravijo in delajo države k temu? Nekaj se strinjajo s temi brezbožniki, jih podpirajo, same dražijo in napeljujejo k temu, kakor posebno v Prusiji, Italiji; nekaj se ne zmenijo za to, kaj se godi s cerkvijo, kakor bi jim ne bilo nič mar; nekaj pa se ne upajo potegniti se za pravico, ker se boje hrupa lažil-liberalstva, ne pomislivši, da ne delajo s tem dosti manjši škode katoličanstvu, kakor če bi bile očitno zoper Cerkev po pregovoru: „Qui tacet, consentire videtur“, in Kristus sam je rekel: „Kdor ni z menoj, je zoper mene“. Take države ne vidijo ali pa nočejo viditi červa, ki jim gloda korenine, brez katerih jim ni mogoče obstati; jim spodkopuje podlago, katero zgubivši morajo se pogrezniti v brezдно, iz kterega ni rešitve, po besedah: „Iskali me bote, pa me ne bode te našli!“

Da je to resnica, se lahko prepričamo, če se ozremo nekoliko v zgodovino Francosko prejšnjega stoletja. Tedaj so tudi na Francoskem spodkopavali sveto vero, kakor zdaj po Evropi. Njim na čelu bili so znani filozofi: Diderot, D'Alembert, Voltaire in drugi lažniki in zapeljivci. Plemenitniki so prebirali bolj iz lahkomišljenosti njihove spise, ter jih podpirali. Vera pa je zginjevala izmed ljudstva s početka počasi, potem vedno hitreje, dokler ni do strahote obilno zginila. Zdaj še le so se prebudili iz nespremišljenega spanja, skušali so popraviti, kar so učinili huđega s svojo nespremišljenostjo, pa bilo je prepozno; razdražene strasti niso se dale tako naglo pomiriti. Ljudstvo namreč, kterega niso berzdale lahke pa močne berzde katoliških naukov, je napravilo strašno prekucijo, kakoršne ne nahajamo v nobeni drugi zgodovini; preganjalo in morilo je vse, kar mu je prišlo v pest, ne le katoliških duhovnov, ampak tudi plemenitnike, ki so bili sami krivi vsega

*) Od tod n. pr. izvira, da je bil velik del mladine na Laškem tako pokvarjen, kakor so se ostudne mladenške rogovilstva slišale iz več krajev, n. pr. iz Padove. Italijanski starši so si pa to tudi dobro zapazili in toraj niso več hotli mladenčev dajati v take šole.

tega. Padla je še celo glava kralja Ludovika XVI, in kraljice Antoinette pod sekiro. Ni bilo mogoče berzdati divjega ljudstva, dokler ni Napoleon, prvi konzul v republiki, zopet vrvnal cerkve, sevéda le bolj tako, kakor se je njemu zdelo naj bolj primerno za njegove politične namene; in zdaj še le so se pomirile divje strasti pri ljudstvu, da popustivši svoj kervavi posel se je poprijelo svojega dela. Tako še Napoleon, ki za časa svojega vladanja pač ni bil dober katoličan, pa je vendar spoznal, kake važnosti je vera v državi. Tako strašan je bil konec spodkopavanja sv. vere na Francoskem. Tudi pri nas nejevera vedno bolj in bolj razširja svoje korenine v sercih državljanov, vedno prihaja močnejša, da postane nepremagljiva in je ukrotiti ne bode več mogoče. Velikašev večina je sama med propagando, ki ternje seje; naj gleda, kaj bode žela! Bodo se jim odperle oči, spoznali bodo svojo nespametnost — pa morebiti že prepozno; skušali bodo popraviti, kar so zakrivilili, pa ne bo več mogoče. M. V.

Cerkev — dobra mati delavcev.

V Torinu se je obhajala mesca junija diecezanska sinoda (okrajini cerkveni zbor). O sklepu tega častiljivega zbora je viksi škof Lavrencij Gastaldi živo priporočal, da naj se po mestu in po deželi vstanovljajo družbe katoliških delavcev. Take družbe so se pričele v Torinu pred dvema letoma v veselje vsih dobrih in množijo ter razširjajo se dan na dan zmiraj bolj premagovavše vse zadržke, ki jih vzbuduje satan, da bi jih zaterl.

V Torinu je pospeševalni odbor teh rokolskih družb (Comitato promotore delle Associazioni cattoliche operaie), kterega predsednik je g. Štefan Scala (Skala).

To društvo je mesca junija v posebni okrožnici vabilo tudi duhovne pastirje, naj bi po svojih duhovnijah napravljali take družbe, kjer jih še nimajo ter zbirali vanje delavce (rokodelce, obertnike, tergovce, poljedelce itd.). Odbor je voljan oskerbeti in poslati brezplačno vse potrebne pojasnila v prid vstanovljenja. Za začetek je zadostno tudi malo število udov, da se vrvna nasprotna pomoč za bolne ude, in to je eden naj boljših pomočkov, da se društvo hitro širi.

Ako se pomisli, kako dandanašnji uboge delavce cefedrajo na vse strani, da jim tisti rogovileži, ki jim kruha in kdo ve kaj vse obetajo, na zadnje le „škorpljona in kamen“ dajo, je pač res potrebno, da se naj pošteno rokodelci zbirajo krog svoje matere sv. Cerkve, ktera jih še nikoli ni goljufala in goljufati ne more in noče, ravno zato ne, ker so njeni otroci. Vsak naj pové odkritoserčno, kam se zateče, kje dobi pomoč, kadar ga vse drugo zapusti? O kako revni se mnogi izmed svetá podajo k svoji Cerkvi, ker kadar zbolijo, kadar ohromé, oslabé, potlej tisti malo marajo zanje, ki so se jim poprej prikupovali.

Močno želeli je, naj bi se tudi po Slovenskem začele napravljati take delavske družbe v dušni in telesni prid delavcev. Naj si bojo svesti, da pod zavetjem matere Cerkve bojo vse drugač oskerbljeni, kakor pa v rokah kacih kovarskih zanikernosti, ki išejo le prekucovanja in rogovilstva ter njih družniki zabredejo v strašne pregrehe, sebe in svoje deržine nesrečne storé. Katoliške delavske družbe bi vsi radi podpirali, in blagor udom, in njih staršem in sorodnikom zlasti zato, ker se saj po dušno ohranijo in brezna obvarujejo.

Kako neizrečeno potrebno bi bilo, da bi se zlasti tudi ženskega delavstva lotile dobre duše in jih jele v

katoliške družbe zbirati. Ako bi te stresene in zgubljene ovce po mestih imele včasih kako skupno duhovno opravilo, mašo, sv. obhajilo itd., bi jih saj toliko število ne prišlo derečim in brezvestnim volkovom v zobe, kateri jih časno in večno nesrečo storé! Imejte, uboge sirote, vender toliko previdnosti ter se ne vdajte nesramnim zapeljivcem v žrelo; ako že v mesto pridete, ko bi bilo stokrat bolje pri starših doma ostati, poišite si saj dobrega spovednika, izvolite si cerkev, v katero zvesto hodite, in pa take ljudi, da jim bo tudi za vašo dušo kaj skerbi. Kdor samega sebe zaverže, kdo more takemu še kaj pomagati? —

Ogled po Slovenskem in dopisi.

Iz Ljubljane. Katoliško-politiško društvo ima v nedeljo, 6. t. m. ob 6. popoldne svoj mesečni shod. Na dnevnem redu je: 1. lokalne zadeve; 2. politiški pregled; 3. predlogi in navsveti posameznih družnikov. K obilnemu vdeleževanju vabi

Odbor.

Iz Ljubljane. (Zoper kugo.) Med ljudmi je stara govoric, da bojo prišli časi, ko bode žito zrelo na polji, pa ne bo koga, da bi ga žel. To napovedovanje se po nekoliko že spolnuje, če tudi ne v takem načinu, kakor je morebiti kdo mislil. Vse tiši v mesta k železnicam, in posebno v fabrike; na polji pa delavcev manjka in teh, kar jih je, ni preplačati. Kakošni pa so nasledki te zdergnjene derhali po mestih, zlasti po fabrikah, so priče kerčme, ulice in pota, umazane kerstne bukve in pa neke druge naprave, ki jih nočem imenovati. Sliši se neslišana preostudnost, da smerkavost zalezuje starost. Pregreha, ki se po pravici dušna kuga imenuje, se strašno širi in spreminja se tudi v telesno pošast, po besedah: „Pregrehe njegove mladosti mu bojo kosti napolnile in v grobu z njim počivale“. — Tej strašni povodnji nasproti živo priporočujemo, naj se ne pregleda čversti spis: „Križ — svarilo proti nečistosti.“

— **Cerkvene pesmi.** Zadnja zvezka zbranih cerkvenih pesem pohajata in treba bode novega natisa. Ker so se pa med tem zopet precej namnožile pesmi, ki jih v cerkvi pojejo ali žele peti; toraj prosimo pevstva in gg. organiste, naj bi nam poslali nove pesmi, ktere želé imeti na novo v zbirki, da se kaj tehtnega ali potrebnega ne opusti. Morebiti ima kdo tudi kaj drugega v tej reči nasvetovati, kar se mu primerno zdi. Zdaj je čas, da se pomenimo.

Vredništvo.

V Škofjiloki so v zgodnje jutro 27. junija umerli po dolgo-terpni vodenični bolezní ondotni prespoštovani v. č. kapucinski gvardijan in zlatomašnik gospod O. Ambrož Brecljnik. Listi 42., 43. in 44. lanske „Danice“ so obširno popisovali vesele slovesnosti, ki so se obhajale pretekle jeseni o zlati novi maši tega obče ljubljenelega gospoda. Bili so sicer že tadaj bolehní; ali to jih ni oviralo, da bi se ne bili silili v spolnovanje svojih dolžnosti in sploh v svoje samostansko-duhovske opravila do zadnjih močí. O pričetku mesca maja t. l. jih je vodenična bolezen, katero so bili pred kakimi tremi leti srečno otresli, vnovič napadla, in zdaj ni bilo več zdravila za njih; toliko manj, ker jih je bil teden pred Binkošti mertvud nekoliko omedel. Po hudih bolečinah so v petek pred sv. Petrom zjutraj malo pred čerteto ur. naspali sladko v Gospodu, in šli vživat veselje, katerega so si blizo skoz 51 let s posebno gorečnostjo in marljivostjo služili prvič kot svetni du-

hovnik, in kasneje kot izgledni samotarec ojtrega kapucinskega reda. Viditi tega resničnega kerščanskega junaka ležati na mertvaškem odru in gledati njihovo snežno-belo, neizrečeno prijetno obličje silila se je človeku misel v glavo: ako hočeš vedeti, kakošni so svetniki Božji, tu si enega poglej! — In to mnenje čul sem izgovoriti tudi iz mnogih drugih ust. Položeni so bili sicer po samostanski šegi na mertvaškem odru v priprosto trugo; ali prežaljeni njihovi spoštovani samostanski gg. sobratje napravili so bili krog njih zadnjega počivališča v pravem pomenu besede prezali cvetličnik, da se človek vsega blagega pokojnika in mično duhtečih cvetk kar nagledati ni mogel. —

28. junija zvečer ob šestih so bili pokopani. Škofja loka ni imela kmali tako slovesnega spreveda, in kakor o zlati maši, je tudi pri tej priliki pokazala, kako resnično in globoko je čislala in spoštovala vse hvale vrednega gosp. O. gvardijana. Poleg prespoštovanih ljubljanskih kanonikov gg. Hillmayer-a (ki so kot součenec rajnega vodili spreved) in Kramar-ja, ter obilno zbrane čč. duhovščine so vsi vradniki c. k. okrajne sodnije in davkarije, vradniki železnične postaje, nekaj vojaških gospodov in po večjem menda vsi odlični mestnjani, pa tudi neštevilne množice drugih ljudi obojega spola spremili rajnega g. O. gvardijana na njihov zadnji poti proti pokopališču pri Materi fari v Stari loki. Ob grobu so po odpeti pesmi „Benediktus“ prespoštovani g. kanonik Hilmajer spregovorili zbranim množicam nekoliko besedi o življenji rajnega, povedali jim med drugim, da so blagi pokojnik iz čistega hrepenenja po popolnosti prestopili iz svetnega duhovstva v kapucinski red, v katerem so skoz več časa neutrudeno delali tako za lastno izveličanje, kakor tudi za dušni blagor mesta in cele okolice. Priporočili so nazočim, naj tudi oni skerbijo, da si z molitevnim življenjem, s poterpežljivostjo in zvestim spolnovanjem svojih dolžnosti, kakor rajni, poravnajo pot v srečno večnost. Bile so sicer le kratke besede, vender pa so bile privabile svitle solzice v marsikako oko. Konečno so opravili preč. g. kanonik nadgrobné molitve, s katerimi je bila pogrebna slovesnost dokončana. Naj bi blagi pokojnik prosili pri Bogu za vse, katerim so nam bili prijateljsko naklonjeni v življenji; da že gledajo Božje obličje, nad tem kar nič ne dvomimo.

R. Podratitovski.

Zvezda Marija.

Tihoglasne, Milokrasne	Zvezde mile So razkrile
Gledajo me zvezdice:	Svoje rajске lučice;
Me želijo	Grejo mirno
V tovaršijo	Ko izvirno
Med nebeške angeljce!	Svoje večne stezice!
Vseh kraljica	Da bi vedno
Pa zvezdica —	Jaz in redno
Ki od vekomaj je izvoljena —	Kakor zvezda napred'val;
Je Marija,	Da bi srečno
Lepotija,	Tam na večno
Božja hči brezmadežna.	Nad zvezdami kraljeval;

S. Gaberc.*)

*) V l. 24, pesem „sv. Alojzij“ so se vtêple neke prav neljube pomote: „Alojziji“ (mora biti „Alojzij“ tako v napisu in v 1. odst.); in v 4. odst. „tovaršij“ (biti mora „tovaršiji“).
Vr.

Pogrebec.

Urno kopaj mi lopáta,
Odpri černe groba vrata,
Trudni va-nj da vleže se terpin.
Bodi star al mlado dete,
Vsak' mu ure so preštete,
V grob se zgrudi slednji praha sin.

Enkrat smert gotovo pride,
Nji nobeden ne odide.
Kar rodi se, rase in živi;
Bod' berač, al kralj v škerlati,
Vsaki mora pričak'vati,
Da mu pride enkrat konec dni.

Bo, odperla bo lopata
V svet neznani vsak' mu vrata,
Ki prelival tukaj je solzé,
V grób' terpin ne bo več jokal,
Žalosten nikdar več stokal,
Tukaj pokojišče mirno je.

Kdor se v hladni grob je vlegel,
Če je v Bogu mir dosegel,
Svétu dal je pač vesel slovo;
Kmalí, ki so ga ljubili,
Bodo se za njim verstili,
Vse gomila jih sprejela bo.

Oj, pogrebna ti lopata,
Mnogim si odperla vrata,
Šli serce so sebi ohladit;
Kmalí koplješ tudi meni
Hladni grobek zaželeni,
Da že trudni grem terpin počit.

Anton Namre.

Razgled po svetu.

Rimsko. Odgovor sv. Očeta do zbora kardinalov na njih adresu in vošilo v obletnico, ko so bili povzdignjeni na prestol sv. Petra, je tako tehten, da ga moramo saj po večem posneti za častite brave. Sv. Oče pravijo:

„Kolikor bolj se zdaljšuje terpež papeštva, terpež, ki mi dopuša reči: „In colatus meus prolongatus est“ (Moje prebivanje se je pridaljšalo); toliko bolj raste in se vterjuje Vaša ljubezen do tega sv. Prestola, Vaša gorečnost v brambi njegovih pravic

„Vaš zgled ne ostaja nerodoviten, zakaj povsod nahajate posnemavcev. V prvi versti se skazuje rimsko plemstvo, kar je veliko tolažilo mojemu sercu. Njemu nasleduje plemstvo napolitansko in izbrano kerdelo mladih ljudi po Italijanskem Molčím o tem, kar se zunaj Italije godí tolažljivega, zakaj med dobrimi je poskušanje, ki jih spodbuja in njih zaupanje v dobroto Božjo povišuje. Reklo se je včasí, na obnebjí so temne lise, toda té, o kterih govorim, to so svitlí žarki, ki dajejo veliko zadostovanje.

„Ali zraven tolikih vzrokov k tolažilú je oko prisiljeno se vpirati tudi na žalostni pozor tisučerne hujave. Naši nasprotniki le težavno prenašajo, da ponavljamo naštevaje teh hujav in pa svoje oporekanje. Toda ukljub njih nejevolji ponavljamo svoje proteste, in poterjujemo cerkvene kazni (cenzure), ki so si jih nakopali posilniki papeških držav, kakor tudi posilniki

cerkvenih posestev, samostanov in premišljevalnemu življenju posvečenih prebivališ, ki so ugrabljene njih mirnim stanovnikom.

„In ponavljamo toliko bolj te oporeke, ko moramo vsak dan biti priča novih hudodelstev zoper katoliško vero, in zoper verstvo, oznanovano od Jezusa Kristusa, njegovih apostelnov in njih naslednikov do dné današnjega.

Ali ni bil zasramovanje vere tisti žalni spreved v čast možu (Rataci-u), ki je bil pač kot katoličan rojen, umerl pa je po kovarstvu nezvestih prijatlov brez vsake verske pomoči ko nejevernik, ker v dosego tega namena so segali po vsih pomočkih?

„Naj zanikarniši dnevniki so se veselili té smerti in so enoglasno klicali: „Umerl je kakor je živel.“ Le prerés je, njegovo življenje je versta nepreterganih djanj in prizadevanj, ki so vse merile zoper mir Italijanskega, zoper svetost vere in zoper le-tá sv. Prestol. On se je na prvo pred nekterimi leti dal v zatrenje duhovnih redov na Piemónškem, tukaj je položil poslednjo roko na to djanje. *) Gnan od jeze zoper papeštvo je obernil dokaj denarjev v slaboglasno vojno odpravo Garibaldi, ki je svoj konec dosegla pri Mentani.

„S tem in drugimi ravno tako zaničljivimi početji si je nakopal obilnih cenzur (cerkvenih kazen), in umerl je, obložen s temi kaznimi, ne da bi bil popravil strahovite pohujšanja, ki jih je dajal tolikim milijonom dobrih katoličanov.“

Po nekterih žalnih besedah o njegovi nesrečni smerti so sv. Oče potožili, da so Ratacijevo truplo v Aleksandriji bili nesli v cerkev in da so ondi mertvaške opravila nad njim opravljali; upajo pa, da ni res, kar so časniki o tem pisarili.

Poslednjič opominjajo k molitvi za moč in serčnost, da bi bili vselej edini ter deleč od tistega principa, ki hoče vstanoviti spravo med Kristusom in belialom. (Naj bi vender te tehtne besede prevdarili tisti, ki hočejo „dvema gospodoma služiti“, ki si z mamonom dajejo roke zvezati in usta zamašiti, da bi jih ne mogli odpreti v prid sv. Cerkve.)

Neizrečeno lep in bistroumen je bil tudi ogovor sv. Očeta do velikašev in patricijev, v kterih imenu je markeze Antiči Mattei adresu bral. Rekli so jim sv. Oče, kako da niso zmožni rimskih velikašev slovesno pogostovati, kakor je nekđaj jutrov silovito bogat vladar (Asvêr) bil s prezalimi gostijami razveselil svoje podložne vsacega stanú, mogočne in plemenitnike poprej povabil, potlej druge; rimski patriciji pa da niso prišli k bogati mizi vsést se, temuč da bi se vdeležili žalosti svojega Očeta, in pri tem so vse drugač blagi in plemeniti, kot pa so bili uni jutrovci, ker poslušali so le-ti svet sv. Duha: „Bolje je iti v hišo žalovanja, kakor pa v hišo gostovanja.“ Bolje je iti v stanovanje namestnika Jezusa Kristusa, kakor pa v prebivališče grešnikov. Bolje je s papežem protestirati in zmiraj zopet protestirati zoper krivično polastenje njegovega svetnega posestva, zoper rop cerkvenega premoženja, zoper prekeršenje družtvene svobode, ki se tolikrat oklicuje, v resnici pa se le samo temu dopustí, kar je zoperkeršansko, zoper čednost (nравnost), občinstvu škodljivo in v nasprotji z vstanovami Cerkve Jezusa Kristusa“ . . .

*) Kdor ima še kako iskro vere, naj občuduje tukaj pravično strahovanje Božje. Pred več leti je vtaknil svojo bogoskrunsko roko v redovne svetiša, in ko se je versta teh hudodelstev imela dopolniti, je bil on poklican pred sodbo in ni doživel tega, po čemur je toliko dihtel. Vr.

Po daljšem prelepem ispeljevanji poterdijo, da po vsih katoliških okrajinah, celo pod gospodstvom nejevernikov, se zamorejo verniki zbirati in Jezusa Kristusa v naj svetejši skrivnosti očitno spremljati; v Rimu pa zdaj to ni mogoče, ako se nočejo izvreči psovanju in nevrednemu zaničevanju.

Kakor ljubeznjiva zarija oživljajočega upanja so bile besede: „Ad vesperum demorabitur fletus et ad matutinum laetitia“ (Na večer bode jokanje, na jutro pa veselje), ktere so obrnili na pričakovanje veselja in miru, ki ga bode prineslo za temnim večerom žalovanja veselo jutro zmage.

Taki zrelo prevdarjeni govori hočejo pač drugačen telesni in duhovni stan sv. Očeta, kot pa ga napovedujejo in želé njih sovražniki. —

V Rimu je bila postava zoper duhovne redove sprejeta od starašin z 68 zoper 20 glasov. V zbornici senatorjev je tedaj enaka spačenost kakor v zbornici poslancev. Ni čudo, da se je tudi v Rimu pričela kolera glasiti.

Ker so sv. Oče v svojem mojsterskem govoru do kardinalov obnovili svoje proteste in cerkvene kazni poterdili, so s tim v novo stopili kači na poterto glavo in vatal je strašen krič in lagoon med puntarji in njih časništvom. Zakaj grešnika z nobeno rečjo tako ne razdražiš, kakor če mu vest zbudiš. Med strupenimi časniki se je „Paese“, poslednja Rataci-eva zalega, tako nesramno ujedal in zvijal, da je celo laška vlada zaradi občnega šuma ga zapečatila — pa še le zvečer, ko je bil že ves Rim obláten z njegovimi nesramnostmi. Zapečatenje je bilo tedaj le komedija, da bi Evropo oslepili, češ, sej imamo vendar nekaj ozira na papeža!

Dragina je v Rimu „o času liberalne svobode“ tolika, da vsakdanji ljudje ne vedó od kod si pridobiti vsakdanjega kruha.

Tri reči, ki so se dogodile na Laškem 25. junija, naj si za uho zapišejo tudi avstrijski liberalci, ako jim je drago. 1. Ta dan je vradni časnik naznanil zartertje duhovnih redov v Rimu. 2. Ravno tisti dan je bila v ravno tem časniku okrožnica Janeza Lanz-a do predsednikov o *koleri*, ki žuga polotoku. 3. Ta dan zaznamnuje tudi padec Lanzovega ministerstva, ko so se desničarji pod Minghetti-em in levičarji pod Depretisom bili zedinili in zjézili zoper ministerstvo.

Francosko. Koliki trinogi so prostomišljaki, to se zmiraj bolj razodeva. Da svet zvé misli in namere lažnjivega liberalizma, mu ni družega treba, kakor na Francosko se ozreti, kaj tam počenja. Minister za notranje zadeve je med drugim poročal o peklenski družbi za tako imenovane civilne ali *ajdovske* pogrebe, to je, pogrebe brez kacega cerkvenega opravila. „Komuna“, rudečkarija, zmagana v Parizu in k molčanju pripravljena v Lionu, hoče v novo raztezati panoge po francoski katoliški deželi in z neko satansko silo katoliški narod v nejeverstvo spraviti.

Pred dvema letoma se je v Lionu vgnjezdila družba, ali bolje reči, derhal prostomišljakov. V svojih pravilih imajo te živine: da ne spoznajo nobene vere; nočejo nobenega duhovna ne o rojstvu, ne pri zakonu, ne o smerti. Udje te satanove derhali so ločeni v verste po dvajset oséb, in prihodke v to obračajo, da bi v raznih okolišinah življenja vse versko odvráčevali od ljudi. Ta zverjád sedanjih časov je veliko ostudniši od nejevernikov nekdanjih časov, ki so vendar v neko više bitje verovali; to pa so res kar čiste zverinje, ki družega ne znajo, kakor jesti in tergati.

Vradne naznanila spričujejo veliko primerljejev, v kterih prostomišljaki naj odločniši in naj svetejši volje

umirajočih niso spoštovali, ti ljudje, ki imajo pa zmiraj polne usta svobode!

Mladeneč Barbecot, enajstletni sin srenjskega sve-tovalca v Lionu, je bil malo dni pred svojo smertjo opravil prvo sv. Obhajilo. Njegov oče ga je dal pa po adjovsko pokopati. Dva dni pred pokopom so vsi prekucuhovski listi v mestu vabili vse prostomišljake na pokop tega dečka. To je bilo 11. sušca 1873 o poli petih popoldne. Prišlo je bilo na pogreb 4000 ljudi, med kterimi je bilo osem srenjskih odbornikov. To kaže, kako truhla je inteligencija tega mesta! Pri vratih na pokopališču sta dva človeka milošnjo pobirala. Sicer so te baže ljudje grozno hudi na cerkvene pušice in eden glavnih cépcev, s kterimi po katoličanstvu mahajo, je „klingenbeutel“. — Enako je bil pokopan 10letni deček Anton Bertaut, ki je opravil prvo sv. Obhajilo 12. apr. 1872, 15. umerl, in je bil 17. apr. po terdni volji očetuvi pagansko pokopan; in tako veliko družih. Neki komisar je pričal, da je moral večkrat posredovati za pravo svobodo pokopovanja, ker ti trinogo-mišljaki so povsod vohali, kje bi mogli koga po ajdovsko pokopati. V kakem strahu imajo ude ti debelo ustni svobodu-harji, kaže n. pr. opomba na listu pri pokopu 23. okt. 1872, po kteri je moral vsaki nepričujoči ud plačati 1 liro globe zato, ker ni prišel k pogrebu. Nasproti pa so o času komune svetovali v srenjskem odboru v Lionu, da naj vsaka deržina plača 150 lir globe za vsacega duhovna, ki je k pogrebu klican! Ali se more misliti še gerše trinoštvo, kakor je to? Potlej si pa upajo še o „svobodi“ čebljati in sv. Cerkev s terdobo obkladati! Vidi se tudi, kacega semena so liberalski listi družih krajev, kteri se za te trinoge potegujejo.

Paray-le-Monial — ta milostni kraj, začetek posebnega češenja Jezusovega najsv. Serca, je bil velikrat že letos imenovan, posebno pa preteklega mesca rožnika. Pred 200 leti je pobožna služabnica Gospodova Marijeta Alakoška dobila na tem mestu od Gospoda povelje: razširiti pobožnost Jezusovega Serca. Ljudovik XIV, preveč zamišljen v posvetne reči, je prezerl pobožnost, ki je imela rešiti Francijo; Ludovik XVI je želje razodel: svoje lepo kraljestvo darovati Jezusovemu Sercu, pa ni tega dopolnil. Hudo se je potem godilo Franciji. Se le zdaj — v nesreči se lepi spomini budé in vse Francosko hiti v Paray-le-Monial navdušeno darovat se temu božjemu Sercu. Kdo bo štel procesije, ki so bile tam od 1. rožnika dalje. V god najsv. Serca, 20. rožnika, je bilo tam že zjutraj 30.000 romarjev iz vsih francoskih krajev. Pri farni procesiji ta dan je bilo 130 bandêr; trije francoski generali so bili v verstah vernikov na čelu 300 zvavov papeževih.

Pesmi so se sklepale s klicem: „Serce Jezusovo, reši Francijo!“ in slišali so se glasi: „Bog živi Francijo in Pija IX!“ Brala se je v nekoliki daljini od sve-tiša sv. maša pod prostim nebom in verniki so med tem peli „Miserere“ in druge cerkvene pesmi. Druga procesija prišla je ob eni na polje in imela je pridigo na nekem travniku. Na gostem so stali romarji, vendar ves ljubi dan nar manjši nepokoj ni zbehal pobožnosti. Slovesni blagoslov z Najsvetejšim je dokončal pobožnost tega dneva in ljudje so šli s takim mirom in zadovoljnostjo narazen, kakor je le moč po vestnem spolnjenji bogoljubnega opravila.

Vsak verni kristjan mora zaupati, da Francosko si bode sprosilo spravo za kri, ki je bila prelita v Parizu, pa tudi poslednjič zmago in čast svojemu narodu. Kaj se če pa tam, kjer peščica „brezvercev“ s strahopetstvom“ pred očitnim spoznanjem Božjega imena ali celo s psovanjem častitljivih „svetinj“ hoče kaj doseči? Veste, da zasmehovati se Bog ne da!!

Razne novice. Italija je brez ministrov, brez administracije in brez denarjev, piše „Unità“ 29. rožn. Minghetti je imel naloženo, ministerstvo zložiti, pa v štirih dneh še ni bil nič napravil. Grozno tesno mu gre za nje. Kralj pa si je reč polajšal in je šel med tem na lov v Valdieri. Stari odstopivši ministri so zapustili lepe vozle in terde gerče, da bodo imeli novi kaj pukati in lušiti. — Po več krajih na Laškem imajo kolero in kakor piše „Gaz. di Milano“, tudi v Rimu se pričinja. Ni čudo. — Na Monmartru v Parizu hočejo zidati novo cerkev presv. Jezusovemu Sercu, ter bodo v nji darovali vse Francosko temu najsvetejšemu Sercu. Močno je zdaj v teku, da se cele škofije darujejo s posebnimi slovesnostmi Jezusovemu Sercu. S tem sv. opravilom se nadjajo pospešiti zmago sv. Cerkve. Tako je bila mesca mal. travna darovana škofija Tivoli, in veliko drugih. — Iz Španjskega je vojvoda Uceda izročil v Rimu protest z 235.000 podpisi zoper odpravo cerkvenih redov. — Velik potres je bil deleč po svetu ss. Petra in Pavla dan zjutraj po petih. Po Laškem zlasti se je godila velika škoda in po več krajih je dosti ljudi konec storilo. V Ljubljani in deleč na okrog se je precej močno čutil. — Po nekterih krajih okoli Postojne imajo neko čudno bolezen; koléna začno otekati in glava boleti, in nektare v pol dné spravi. — Parski frajmavrarji so se s posebno jezo zagnali zoper nedolžne mnihe redemtoriste. Prišel je v več krajev neki komisar in ukazal je, da kar precej morajo vse opravila ustaviti; še spovedovati, pridigati, bolnikov obiskovati itd. niso smeli več; k večjemu še eno tiho mašo brati jim je dopušeno kake 4 tedne. Po drugih nekterih krajih so jih kar od duhovskih opravil podili, iz spovednic itd. To se godi na Parskem, v katoliški deželi! Ali ni to živi antikrist? Ajdovski nekdanji marsikteri trinogi bojo kmali angelci proti današnjim „svobodokrošnjem“.

— Potres na Laškem je bil strašan ob reki Plavi. V Felettu pri Koneljani se je cerkev poderla; 33 ljudi je mertvih. V štirih vaséh blizo Vittoria je 14 mertvih in veliko ranjenih. Belun je poškodovan. — V Berlinu je menda kolera začela divjati. — Francosko ministerstvo je pred narodnim shodom opravičilo svojo prepoved brezverskih pogrebov in je od zbornice dobilo zaupnico. Minister za zunanjstvo je italijanski vladi poslal določno opombo zoper odpravo samostanov v Rimu.

— Karliati so pri Pamploni premagali republikance; govori se tudi, da so republikanske generala Nouvilas a vjeli. V Barceloni so republikanski vojaki rogovili. Kakošni katoličani so ti republikanci, so pokazali tudi s tem, da so zaterli španjsko poslanstvo pri sv. Očetu. — Iz Bosne se sliši o nasilstvih, ki jih turki počenjajo nad kristjani; marski „Botschafter“ piše, da v enem letu je veliko naj bogatejših kristjanov umerlo pod turškim trenjem v banjaluških ječah. — Nedavno je v severni Ameriki umerl slavni misijonar o. Smet, ki je čez 40 let delal v zveznih državah v nogradu Gospodovem, zlasti tudi med Indijani. — Maršal MakMahon je od cesarja Frančiška Jožefa dobil lastnoročno prav prijazno vošilo za povišanje na predsedstvo. —

— Vsled pruskega trinoštva zoper redovništva se je v Tropavi zmešala nuna Avgusta Kubesa in je pobegnila, ker v zmešanosti je bila v vedni britkosti: „da po odpravi samostanov jo bojo kam v pregnanstvo gnali“. Ako bi bila pri pameti, ji ni bila prav nobena sila pobegniti, ker redovnice „nemškega reda“ niso z obljubami zavezane in smejo red zapustiti, kadar koli se jim poljubi. Liberalni listi so že pričeli po svojem žušmariti zastran tega; Tagblatt pa bo vsled „svoje rav-

noslednosti“ (?) gotovo Bizmarku gorko priporočil, da naj jenja redove trinožiti, ker je mogoče, da se komu zato pamet zmeša. —

Avstrijsko. Tresk na tresk udarja na bivše tako mogočne vstavoverce; kar počno, povsod je nesreča. Sv. Petra in Pavla dan je še razstavo strašanski naliv poškodoval za tisuče in tisuče; neki balon, njih posebno veselje, odtergal in na Madjarsko odnesel. Borzijanskega poloma sad se razširja po deželah in na boben gredó naprave tudi zunaj Dunaja. K temu se obeta tudi resk v ministerstvu, v katerem se menda razpor ne dá več skrivati. Vse gre po tisti poti, kakor je bilo pred viditi in na kakoršno se dervi država, ktera je po svojih prebivalcih katoliška, pa jo hočejo nekteri brezverci brezversko narediti. „Nisi Dominus aedificaverit domum, in vanum laboraverunt, qui aedificant eam“.

Kako ljubljanski Tagblatt Pija IX obrekuje. — Kdor je bral ljublj. Tagbl. št. 145 zoper papeža Pija IX, ne pa tega, kar je Pij IX govoril, in kdor še nikoli nobene katekizma vidil ni; on bi bil skoraj siljen začeti „titulirati“ tako-le: „Vaša neomadežana Svetost Ljubljanski Tagblatt!“ — papeža pa: „Njih Zaverženost Pij IX!“ — Zares, kdor zna tako zvijačno obrekovati in zraven tega se vèsti, kakor bi se za sveto reč poganjaj, taki je mogel precej dolgo pri prih „Njih lažnjivosti očetu satanu“ v šolo hoditi. Poslušajte samo nekoliko.

Pij IX je v odgovoru do kardinalov, ko so mu vošili k 27. obletnici, ostro in rezno zaverigel tisti nauk, tisto nepošteno fračelo, ki hoče vso čednost, vso moral prekucniti, „Kristusa z Belijalom (poglarvarjem hudobnih duhov) sprijazniti“, kakor pravi sv. pismo. — Papež, kakor vsak na prvi pogled vidi, s tim uči, da pregreha, tatvina, tolovajstvo, se nikoli ne more in ne smé za čednost, nepoštenost nikoli ne za poštenost poterjevati; tolovaj, tat se mora k čednost spreoberniti, ne pa pravični k tolovajstvu, tatinstvu, k brezbožnosti itd. — In kaj je storil Tagbl.? Nasadil si je „krinko svetosti“ na svoj lažnjivi obraz in začel je katekizirati, moralizirati, ropotati in razsajati: da papež uči sovražstvo, zapoveduje Boga prositi za terdoserčnost, neusmiljenost, pa ljubezen do sovražnikov iz serca izbrisati itd. itd.

Tako nakopičuje hinavšino na potuho, potuho na hinavšino, se nosi nad Kristusovim namestnikom kakor naj „čistejši Sittenrichter“ nad nar večim grešnikom. Zastonj bi bilo naštevati in ovračati toliko drugih vertoglavnost „Njih Tagblattove Svetosti“, kteremu je belo černo, černo pa belo; tolovaji so njegovi svetniki, svetniki pa tolovaji.

PastoreM perCVtItIs LiberaLes? Deus naVCLerVs. — P. B.

Na Primskovem pod Litijo je 1. jul. umerl g. Janez Bregar, pervoletnik ljubljanskega bogoslovja. Bog mu daj večni mir! (Prih. več.)

Zastran jezuitov. Ravno slišimo, da razdraženost zavolj pregnanja jezuitov med ljudstvom raste; da vlada sama pričakuje le od duhovskega vrada početka in bode potlej dalnje korake v prid jezuitov storila. — Gosp. Jak. Alešovca so čisto po krivem obdolžili, da je nekemu prošnjo delal zoper jezuite, in vse nje žuganje je hudo zoper njega.

Za ljudi bodi tukaj pristavljeno: Možje, rojaki! Bodite pametni. Bog ne daj, da bi se spustili v kako nepostavnost! Zaupljivo se bo reč še poravnala. — Gosp. Alešovec je pri tej reči čisto nedolžen.

Vredništvo.

(Darovi prihodnjič.)